

mera de menstruis purgationibus problemata, nescio an tam uerè ac audacter medici & philosophi soluant. quum inter reliquas huius generis questiones, quam ob rem animalium sola mulier, & fortè equa, menstruo laborent sanguine, interrogant. ac intrepidè uulgo imponentes asserunt, alijs sceminei sexus animalibus in pennas, crines, cornua, squammas, eam menstrui purgationem absumi: in muliere uerò, utpote laui ac depili, singulis mensibus defluere. quasi uerò nō frequentioribus & procerioribus plumis gallus quàm gallina, & in reliquo auium grege masculi magis quàm femellae ornarentur: deinde illi solidiores maiores que ungues, & cristam (qua aues ornantur) longè proceriorem maiorem que obtinerent. Ac dein quasi leo non hirsutior leaena esset, & ampliori longiori que cauda & iuba equus quàm equa. & in ceruorum sexu & boum non tam pilorum quàm cornuum frequentia, & proceritate, nulla planè esset differentia: & quasi mulieris ad talos usque pendens coma, qua sponsas apud nostra res crines, acrium medicaminum uti, Italarum more haudquaquam erodentes, uelut chlamyde obiectas indies uidere est, non uiri omnes pilos saepe etiam mole superaret. Verum hæc alio spectant: quemadmodum & illud, cur mamillæ mulieribus maiores quàm uiris obtigerunt, ac proinde reliquam constructionis mamillarum rationem aggrediamur. His forma exterius rotunda, ut minus iniurijs essent obnoxia, perquam idonea fuit: intus uerò ea parte qua pectori committuntur, planas latas que merito illas fecit Natura, ut firma niterentur basi. Teneam quoque & prominentem merito adipiscuntur papillam, ut hanc angusto tenero que infantis osculo inditam, is confestim labijs molliuiculis constringat, & inferiorem deducens maxillam, & buccas contrahens lac attrahat, deinde instar canalis linguam inflectens ad stomachum, à nemine interim edoctus, propellat. Ut uerò in illo suctu papilla turgidior proceriorque quàm alijs dum minimè opus est redderetur, similem cum pene possidet substantiam, quæ & laxari concideret, & rursus à suauis contactu intumescere erigi que idonea censeretur. Papilla autem seu exaetiori, & neruorum furculis abundat, ut mamillis hac quoque ex parte cum genitalibus esset affinitas. Venim illis ad uenerum congressum generis que propagationem, illecebram ac uoluptatem indidit Natura: sic quoque & uberibus, & potissimum papillis, ut in lucem iam editus foetus tenero & nondum dentato ori papillam lubentius mater titillandam prurientem que inderet, ac sugendam offerret. Mamillarum uerò glandulosa substantia eius est adiutitiam temperiei, ut in uenis adductum sanguinem in lac familiare hominis alimentum conuere concocereque possit. Venæ etiam non minori industria ex remotis longisque partibus multis anfractibus, ut sanguis melius mamillis præpararetur, sunt porrectæ: quod non tam necessarium atque utiliter accidit. Necessario quidem, quoniam (si secus Galeno uisum sit) succinctiori quàm nunc uia uenæ mamillis non potuissent deduci. Quo pacto enim, quæso, à uena caua, quæ inter septum transversum & cordis auriculam nulla suffulta basi uena quæpiam recta fursum inter costarum interualla ad mamillas (quod Galenus facile factu arbitrat) commodè deduceretur? Primum enim nō ut reliquas caua uenæ caudex, hæc crassam fieri oportuit, ac proinde fuisse inualida, neque cartilaginum interualla tantam uenam indennem admisissent, sed continuo comprimerentur, & ipsa tutius non firmata in thoracis motibus ilico diuellerentur, sanguinis eruptionis periculo homines semper fuissent obnoxij. Verum exacta uenarum inter ductum ductus consideratio facile argumēto est, neque ab illis quæ in brachium feruntur uenis, in mamillas furculos commodius quàm nunc posse porrigi, multoque minus à caua & arteria magna, nisi à iugulo ubi hæc pectoris ossis summum contingunt. Quis uerò inflexionum & errantibus itineris uenarum, & harum quidem frequentium, non autem unius grandioris ad mamillas ductuum usus sit, uenæ ac arteriæ seminalium & aliorum uasorum materiam ab alio organo concoquendam deferentium errabunda itinera & gyri commonstrant. Quid porro ualeat uteri cum mamillis communio, ac proinde uenarum à mamillis ad eas quæ prope uteri uenas enascuntur congressus, is demum pernotat, qui ex Aristotele lactis generatione usumque, & lactis ad tenerum adhuc infantem alendum, necessitatē perdidit. Primum enim inter mamillas & uterum mirificum esse consensum, præterque quod simul cum utero mamillæ exurgunt, quotidiana in abortibus, & quæ secunda ualitudine foetus fruatur, experientia erudit. Neque id profectò iniuria, quod ad unum opus faciendū uterū & mamillas cōparauerit Natura: uterū quidē, ut & antea diximus, ad semē cōcipiendū, absoluedūque foetū: mamillas uerò, ad foetū recēs in lucē prodiū alendū. Atque hæc sanè cōsortij legē uenarū arteriarūque mutuus congressus ductusque efficiūt, quæ necessaria est, ut quādo foetus in utero auget efformaturque, illi soli alimentū ex utrisque suppeditatū uenæ deriuēt: ubi uerò in lucē editus fuerit, totū id rursus mamillis infuat. Vnde etiā fieri nō potest, ut simul & menses probè defluat, & mulier lactet. Alterū namque membrū semper sicceat, dū sanguis in alterū declinat, deferturque. Sanguinis autē dum utero gerit mulier, ad mamillas re-

Formæ ratio.

Papillæ constructionis cyroius substantia eiusdem ratio.

Veni cū mamillis communio rationis. Lib. 4. de Generatione animalium ca. 8.

r. fig. lib. 4. in cor. D. p. C. ad B.

r. fig. lib. 4. in cor. D. p. C. ad B.

fluxus, priusquā parit, iam diu ad hunc modū incipit. Antequā mulier conceperit, & floridæ tamē sit ætatis, sanguis ille singulis mētibz profluit: ex quo foetus, ubi mulier cōceperit, alimentum allicit. Cæterum uenæ indidem ad uteri latera conlita, tam latæ, tamque proluxæ frequentesque, ac sanguine turgidæ sunt, ut efformatum iam foetum, & augmēto duntaxat indigentem temporis successu affatim enutrient, & nonnihil semper superflui colligant: quod in illis collectum, aliò regurgitat, regionem quærens, in quem commodè transmigret. Commoda autem regio sunt (sed ad hoc famulante Natura, & peculiari indita ipsis uti) uenæ secundum rectos abdominis musculos sursum conscendentes, & ad illas accedentes, quæ sub pectoris osse deorsum excurrunt. illæ nanque suum sanguinem in has deponunt, & lac mensibus (ut diuinus aiebat Hippocrates) germanum efficiunt. Quod autem, ut Galenus asserit, uteri uenæ in quo superfluum id reponerent, nullam commodiorem regionem habeant, falsum est, nisi diuinæ cui-dam ac peculiari operationi tantum munus ascribamus. Venæ enim quæ in crus pertinent ampliores, & rectæ magis deorsumque protensæ sunt: aut etiam ut inter conceptionis initia, aut quum mulier uterum non gerit, per uteri uenas sanguis is abundans menstruarum purgationum modo effluere posset. Et adhuc minus ueritati consonum est, uentris in utero gerentibus molem comprimendo ad sanguinis illius ad mamillas influxum quicquam auxiliari. nam luculentissimè recti abdominis musculi, dum foeta rescindimus animalia, compressi, admodumque latiores redditi, mirum Naturæ opus nos exofculari cogunt, quo sursum siue per uenas cuti proximè subditas, siue eas quæ rectis exporriguntur musculis, crassior ille sanguis per compressas angustasque uenas, & etiam plus quàm non prægnante muliere inflexas tanta copia regurgitat. At in hunc modum de mamillarum usu sermo plus satis exerceat: quod ne fiat, nunc opportunum erit omnium quæ hoc libro perstrinximus organorum dissectionem quàm accuratissimè subiungere.

QUONAM PACTO ANATOMEN AG-

gredi conueniat, & priuatim omnium quæ hoc libro commemorantur partium administrandi ratio. Caput XIX.

Caput, ac dein postremum sexti libri, & postmodum septimi penultimum lubens ita accommodarem, ut singula capita eorum organorum quæ suis libris tractantur secandi artificium sic persequerentur, ac si quis hæc duntaxat in aliquo corpore intueri, aut alijs commōstrare proposuisset. Deinde ea capita ita uelim descripta, ut si simul nexa fingerentur, instar libri cuiusdam essent uniuersum secandi artificium completētis: quo quis probè in Anatome uersatus, apud studiosos in publica sectione uti possit. Quamquam enim priuatam & inter paucos exhibitam sectionem, publicè præferendam nemo ambigat, quum tamen omnibus nō suppetat corporum copia, multoque minus peritior aliquis, qui ad cuiusque uota sectionem aggredieretur, in promptu semper sit, publicam quoque sectionem à studiosis summopere expetendam duco, ut ipsi uel obiter in ea spectatorum turba edocti, si quando in cadauer incidant, proprijs manibus administrationem accuratè obeant, & studia inuicem conferentes, hanc medicinæ seu naturalis philosophiæ partem debitè ample xentur: idque potissimum in nostra huius seculi felicitate, quando unā cum cæteris disciplinis, Anatome prorsus sopita, eoque promouerit, ut omnia quæ hoc opere persequor, una eademque hyeme & Pataurij & Bononiæ in ea spectantiū frequentia ad eum modum non semel aggressus sim, quo præsentem septem libros digessi. Primum enim adhibitis studioforum & mea operariarum hominum senum ac iuuenum, mulierum & uirorum ossibus, compactis & dissolutis, simul cum simiarum & canum, aliquotque aliorum animalium ossibus, Galeni librum de Ossibus ad eos qui introducuntur, prælegi, ac ossium cartilaginumque, seu eorum quæ fulcri modo humanam fabricam sustinent, ac quæ reliqua describuntur cognitionem unā absolui. mox omnium musculorum & ligamentorum pariter, ac omnium quæ secundo pertractantur libro, fabricam persecutus sum: priori sectione studiosos admonens, quo nam loco Galenus eos quos sequentilectione ostensus eram musculos describeret, atque quum longius duxissem Galeni uerba prælegere, ante sectionem, ipsius sententiā semper recensui, ac postmodum hominem & canem, & quum obtigit, simiam in omnium præsentia secui, sedulo omnia uti à me describuntur commonstrā. Absoluta musculorum historia, in eodem corpore in quo illos administraueram, uiscera, & quæ uulgo in tribus uentribus contineri dicimus, obiter ostendi: spectatorum animos ad uenarum, arteriarum & neruorum disciplinam hac ratione parans, qua ante musculorum doctrinam ossa aggredior, ut scilicet uenas postmodum, arterias & neruos commodius in alio

Ordo in Anatome docenda obseruandus.